

3.- Táto politická strana, poľažne jej poslanci katolíci budú sa musieť podriaadiť duchovným poradcom strany, ktorých poradcov im pre katolícke otázky ustanoví biskupský zbor. Pred voľbami nás obliehali - i kňazov, aj ľud - rôzni karieristi, dnes sa nikto ani neukáže, aby sa opýtal, či je kto spokojný s jeho výkonom, alebo za čo bolo treba zasadiť. - Ako by všetko bolo v tom najväčšom poriadku.

S prejavom hlbkej úcty som

v Kristu oddaný
Ján Vojtaššák
biskup spišský

Archív Gréckokatolíckeho biskupstva, f. Gréckokatolícke biskupstvo, bežné spisy, Inv. č. 463, 1947, sign. 999.

Dokument č. 101

Správa okresného sekretariátu DS v Prievidzi o politickej situácii v okrese za marec 1947.

Prísne dôverné!!!

Politická situácia v okrese Prievidza
v posledných dňoch.

V súvis s ukončením procesu Dr. Tisu pred Národným súdom v Bratislave a súvis obžaloby na trest smrti obesením, nakoľko okres prievidzský má obyvateľstvo vo veľkej miere autonómneho presvedčenia t.j. bývalých ľudákov vzniklo v obyvateľstve silné roztrpčenie a znepokojenie. V obci Valaská Belá istý partizán komunista organizovaný v KSS začal organizovať podpisovú akciu v prospech Dr. Jozefa Tisu. Z príkazu ONV zúčastnení na podpisovej akcii boli tunajšou NB zaistení, nakoľko však súd nepovažoval podpisovú akciu za dôvod dostatočný k uvaleniu vyšetrovacej väzby, boli všetci ihneď prepustení.

V sobotu dňa 22.marca 1947 v súvislosti s akciami v ostatných okresoch došiel do Prievidze pohotovostný oddiel školy NB a pozatýkalo za asistencie tunajšej NB spolu 33 občanov v prievidzskom okrese. Zatknutí sú vo väčšine členmi DS napospol bývalí ľudáci. Z nich niektorí boli už odsúdení ľudovým súdom a trest si odpykali. Na druhý deň ráno o 3.hodine boli ihneď ráno odvezení nákladnými autami do pracovného tábora v Novákoch. V pondelok dňa 24. marca boli osemnásti z nich prepustení. Do dnešného dňa t.j. do 28.marca boli prepustení ďalší, takže t. č. sa v pracovnom tábore v Novákoch nachádza asi 8 občanov z tunajšieho okresu.

Nakoľko zaistenci sami nedali k zatknutiu nijaký priamy podnet svojou činnosťou a nakoľko ako je už vyššie spomenuté občianstvo okresu je prevážne zmýšľania v prospech Dr. Tisu, vyvolala táto akcia medzi ľuďom veľké pobúrenie.

Ináč v okrese je pokoj, nakoľko obyvateľstvo je zastrašené.

V ONV ktorého predsedom je p. Peter Aniček, pravdepodobne v snahe zmeniť dojem vyvolaného Tisovou akciou bol tajomníkom KSS Jánom Svítkom podaný návrh, aby ONV zaslal Národnému súdu rezolúciu, aby Dr. Tiso bol potrestaný trestom smrti. Hoci

tajomníkom ONV bol predseda Aníček upozornený, že táto vec nespadá do kompetencii ONV, dal tento o veci hlasovať a to výzvou, kto je proti návrhu". Na šťastie prv než k hlasovaniu došlo člen rady ONV tajomník DS Vojtech Gavenda do veci zasiahol a tak návrh schválený nebol. Vec však dostala sa z národného výboru von a nakoľko predseda ONV je členom DS vyvolala celá aféra medzi obyvateľstvom nepriateľský postoj a silne otriasla situáciu DS v okrese.

Slovenský národný archív Bratislava, f. Demokratická strana II., kart. 1, mikrofilm. 120,

Dokument č. 102

Správa Oblastného sekretariátu Demokratickej strany v Trenčíne z 31. marca 1947 pre ÚS DS o politickej situácii v okrese.

Demokratická strana - Okresný sekretariát v Topoľčanoch

Topoľčany, dňa 31. marca 1947

Vec: Správa.

Titl.

Oblastný sekretariát DS, Ústredný sekretariát DS,

Trenčín, politické oddelenie.

B r a t i s l a v a

Na vedomie!

K udalostiam, ktoré sa zbehli v obci Chynorany, dňa 20. a 21. marca 1947 podávame Vám podľa vyjadrenia predsedu ONV a funkcionárov MO (Miestnej organizácie) DS v Chynoranoch túto správu:

K demonštrácii občania boli povzbudzovaní písaním časopisu "Sloboda" o Tisovom prospechu aj o požiadavke na zjazde roľníkov Strany slobody v Trenčíne, aby boli oslobodení politickí väzni. Nie v malej miere pričínal sa časopis "Slimák" svojím písaním.

30. marca pripravovala sa rezolúcia za oslobodenie Tisu. Na tejto rezolúcii uzniesol sa NF v Chynoranoch. Rezolúciu mali podpísať predseda DS ako aj predseda KSS, (Albert Hatala). Predseda KSS skutočne rezolúciu podpísal. Predseda DS - Florián Bezák - však pred podpísaním pribehol na sekretariát DS a k predsedovi ONV p.(ánovi) Jozefovi Podmanickému /za DS/ poradiť sa. Samozrejme, ako tajomník na sekretariáte, tak aj predseda ONV zakázali, akékoľvek rezolúcie podávať a poukázali na prípadne následky. Týmto rezolúciu roztrhali.

Predseda ONV zariadil, aby poriadok na každý pád bol udržaný a upozornil, stanicu NB v Žabokrekách n/K, aby boli v pohotovosti.